

Helsingin kaupungin sosiaali-,
terveys- ja pelastuslautakunta
Toimialajohtaja Juha Jolkkonen

Tämä on Helsingin kaupungin
vammaisneuvoston hyväksymän
asiakirjan sähköinen versio.

Asia: Helsingin vammaisneuvoston osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

Helsingin vammaisneuvosto kiinnittää huomiota vammaisten ja pitkäaikais-sairaiden kaupunkilaisten ottamisesta huomioon sotepe-lautakunnan päätöksenteossa. Esitämme lautakunnalle seuraavat näkemykset:

Vammaisneuvosto on vaikuttamiselin, jonka toiminta on kunta- ja hyvinvointilakien mukaan lakisääteistä. Lain tarkoituksena on edistää vammaisten ja pitkäaikaissairaiden ihmisten vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuuksia.

Suomen ratifioiman YK:n vammaisyleissopimuksen ja edellä mainittujen lakien perusteella vammaisneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan / hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla vammaisneuvosto arvioi olevan vaikutusta vammaisten ja pitkäaikaissairaiden henkilöiden ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta.

Helsingin vammaisneuvoston näkemyksen mukaan lain edellytykset eivät asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa toteudu aina parhaalla mahdollisella tavalla. Vammaisneuvosto saa käsiteltäväkseen vain osan sen toimintaansa liittyvistä asioista, ja osa niistäkin tulee vammaisneuvostolle varsin lyhyellä varoitusaajalla.

Helsingin vammaisneuvosto on huolissaan siitä, että se ei pääse vaikuttamaan asioihin jo niiden valmisteluvaiheessa. Saamme joistakin asioista tiedon vasta sitten, kun ne jo ovat sotepe-lautakunnan käsittelyssä.

Vammaisia ja pitkäaikaissairaita kaupunkilaisia koskevissa päätöksissä tulee kuulla heitä itseään koskevissa päätöksissä ja heidän tulee päästä vaikuttamaan jo valmisteluvaiheessa.

Suomen ratifioiman YK:n vammaisyleissopimuksen artikla 4:ssä on julkista sektoria velvoittava vammaisten oikeuksia koskeva toteamus ”ei mitään ilman meitä”. Kyseisessä artiklassa nro 4 mainitaan mm. että ”vammaisia henkilöitä koskevissa päätöksentekoprosesseissa sopimuspuolten tulee neuvotella tiiviisti vammaisten henkilöiden kanssa ja aktiivisesti osallistaa heidät, mukaan lukien vammaiset lapset, heitä edustavien järjestöjen kautta”.

Vammaisneuvoston toteaa, että esimerkiksi sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan vuonna 2025 voimaan tulevien asiakasmaksujen korotuksista valmisteluprosessissa ei kuultu vammaisneuvostoa. Aktiivista osallistumismahdollisuutta ei mahdollistettu. Kyseinen päätös vaikuttaa valitettavan suuresti köyhien vammaisten ja pitkäaikaissairaiden ihmisten elintasoon.

Helsingin vammaisneuvosto edellyttää, että vammaisneuvostoa kuullaan ja vammaisneuvosto pääsee vaikuttamaan YK:n vammaissopimuksen ja lakien mukaisesti vammaisia ja pitkäaikaissairaita koskevien päätösten valmistelussa.

Me vammaisneuvostossa olemme valmiita keskustelemaan ja luomaan yhteistyön malleja, joilla mahdollistetaan yhteydenpito ja vammaisneuvoston kuuleminen tulevaisuudessa joustavasti ja vaikuttavasti.

Helsingin vammaisneuvosto

Sirpa Puhakka
puheenjohtaja

Sari Sepponen
varapuheenjohtaja